

Gyarmati Szabó Éva főszerk.

Mentor Magazin (Gaál Gabriella)

MŰSZAKI KÖNYVKIADÓ. BUDAPEST. 1998–. 46 OLDAL

Oktatás – egészség – életmód

A *Mentor Magazin* 11 évvel ezelőtt indult útjára. Az alapítók a „Tanulni élethosszig” mottó jegyében legfőbb céljuknak azt tekintették, hogy a világra nyitott és a folyamatos önfejlesztést szem előtt tartó pedagógusoknak, a felsőoktatásban és a felnőttképzésekben részt vevő oktatóknak és hallgatóknak, a szülőknek, valamint a felnövekvő nemzedékért felelősséget érzőknek átfogó ismereteket nyújtsanak az oktatás világáról. A célkitűzés megvalósítása érdekében a magazin kiemelten foglalkozik: az egész életen át tartó tanulással; az oktatással, a neveléssel, a képzéssel; az egészséges életmóddal; a természeti és a kulturális értékek bemutatásával. Külön érdeme, hogy egyéni és közösségi példák, esetek, történetek leírásával érzékelteti, hogyan lehet a gondolkodást pozitív irányba elmozdítani.

A magazin témakörei, rovatai: aktuális kérdések, tudomány, innováció, tehetséggondozás, felnőttképzés, szakképzés, esélyegyenlőség, interjúk, EU-kitekintő, pályázatok, ismertető, szaktanácsok, programajánló, egészségszerviz, sport, szabadidő, életmód, önismeret, egyéni képzés, életre nevelő. A témák gazdagsága mellett a magazin jellemzője egy-egy kérdéskör többoldalú megközelítése. Ezt kívánja a recenzens érzékeltetni a 2009. év első négy számának bemutatásával.

A 2009/1. szám azzal a közismert ténnyel foglalkozik, hogy a válságban megváltoztak az élethelyzetek, a társadalom felnőtt tagjaira jellemző a bizonytalanság, az önkontroll, az önfegyelm hiánya, a viselkedési normák átértékelése, terjed a durvaság és az agresszivitás, ezzel negatív példát, mintát közvetítve a gyerekeknek és a fiataloknak. A *Baj van!* felkiáltással párhuzamosan felvetődnek a kérdések: *Mi a megoldás? Mit tehetünk?* A kérdésekre azonnal adható válaszok: fegyelm, biztonság, empátia, kompetenciafejlesztés, példakép, döntésképeség. Ezek a gondolatok a lapszámnak is szerves részét képezik.

Szabályár Anna felhívja a figyelmet Bernhard Bueb *A fegyelm dicsérete* című könyvére, amelyben a szerző a Boden-tó mellett 1920-ban alapított, ma nemzetközi bentlakásos elitiskolaként (Schule Schloss Salem) működő intézmény nevelési-oktatási tapasztalatait foglalja össze. A könyv a 2006-os megjelenése

óta 14 kiadást élt meg, nem kis vitát kiváltva.

A *Biztonságos Iskola* című rovatban a diákokat, a pedagógusokat, az iskolát ért testi, lelki és szociális támadások megelőzésére és kivédésére pedagógusok, szülők és szakemberek által kidolgozott – az oktatási és kulturális miniszter által támogatott – feladatok megvalósításának eddigi tapasztalatairól nyilatkozik Tolnai József, a mozgalom koordinátora.

A válság megoldásának egyik záloga az empátiának, az emberek közötti kapcsolatok minőségének az alakítása. A pedagógiában erre számos lehetőség nyílik. A magazin az elsősegélynyújtást az alpműveltség

résztévé teszi, hivatkozva arra a felmérésre, amely szerint a magyar felnőtt lakosság kevesebb mint egy százaléka lenne képes segíteni baj esetén.

Ha el akarod érni a célt, felelőbb irányozz! – tartja a közmondás. Hogy a cél elérhető, ezt Laki Balázs és Iványi Bernadett példája igazolja. Laki Balázs az ELTE elsőéves programtervező informatika szakos hallgatója kutatódiákként képviselte Magyarországot a Stockholm International Science Seminar tudományos programjain, és a látogatás keretében részt vett a Nobel-díj átadásának ceremóniáján. Iványi Bernadett ifjú, tehetséges, kezdő költő Kovács József László mutatja be.

Őn hogyan dönt kritikus helyzetekben? – teszi fel a kérdést az újságíró. Gyorsan, meggondolatlanul, koncentráltan, kapkodva? A választ megadja a lap *Életvezetés* rovata.

Az esélyegyenlőség, a kisebbségek elfogadása, a természettudományos oktatás jelenlegi helyzete központi elemként jelenik meg az elméleti és a gyakorlati szakemberek körében. A témák megközelítését vállalja fel többek között a 2009/2. szám.

„Azt javasoljuk, ismét iktassuk be az iskolafenntartók sorába az államot” – idézi a lap Hiller István oktatási és kulturális minisztert, aki az esélyegyenlőség megteremtéséhez és a szegregáció visszaszorításához alkalmas eszköznek tekinti az állami közoktatási intézményeket. A tudósítás beszámol a terv megvalósításának körülményeiről.

A szegregáció kialakulásához nagymértékben hozzájárul, hogy a fiatalok mennyire toleránsak a kisebbségekkel szemben. Ismertetőt olvashatunk egy 2008-ban készült közvélemény-kutatás eredményeiről. A hatezer megkérdezett 9. és 11. osztályos fiatal a magánélet védelmét tartja a demokrácia legfontosabb feladatának, a kisebbségek jogainak megóvása az utolsó helyre került. Véleményüket erősen befolyásolja a felnőtt lakosság demokráciáról alkotott felfogása. Visszaszorult a társadalmi szolidaritás érzése, kevésbé toleránsak a megkérdezettek a cigányokkal, a románokkal, a szlovákokkal és a zsidókkal szemben. A megoldást kínálja a lap új rovata, a *Szilencium*, amely hiszi, hogy a szépre, a jóra és az igazságra törekvés sokak vágya. Szerkesztői Terentius gondolatát vallják: „Ember vagyok, semmi sem idegen tőlem, ami emberi.” *Önmagunkhoz képest kell jobbnak lennünk* – hirdeti Sári Zsuzsa Vásáry Tamás zongoraművésszel, karmesterrel készült interjújának címében. A neves művész beszél az oktatásról, a gyereknevelésről, sőt a csodagyerekség hátrányairól is.

Milyen iskolát szeretnének a gyerekek 2032-ben? A válaszokat a *Mentor Magazin* a 2009/3. számában foglalja össze egy hazánkban megrendezett nemzetközi konferencián elhangzottak alapján. Élmény, vidámság, az egyéniség hangsúlyozása, együttműködő tanárok, korszerű eszközök. A 12 európai ország 49 iskolájából érkezett 70 diák megfogalmazhatta volna azt az elvárást is, hogy segítséget kapjon a problémái megoldásához. Ezt nem tették, hiszen Federmayer Katalin *Szabad út a problémák megoldásához* című cikkében felhívja a figyelmet az „Erőszakmentes, egészségtudatos iskola” elnevezésű mozgalom új szolgáltatására, a zöldszámra. Az ingyenes számot hívhatják diákok, pedagógusok és szülők, ha tanácsra, felvilágosításra van szükségük. A külső segítség mellett a mentális egészség meghatározója, hogyan tudunk együtt élni önmagunkkal és másokkal. Reisz Mária *Szociális kompetencia, a mindennapok*

sikerének záloga című írása átfogó képet nyújt ennek a kulcskompetenciának az értelmezéséről. A mentális egészség mellett a helyes táplálkozás is elengedhetetlen az egészséghöz. Leopold Györgyi *Közétkeztetés: a vendéglátás mostohagyereke* címmel közli Román Péterrel, a Magyar Vendéglátó Szövetség és a Junior

Vendéglátó Zrt. elnökével készült interjút, amelyből megtudjuk, hogyan lehet mindenki kedvére, korszerűen főzni.

A 2009/4. szám tartalmában ötvözi a tanév végi aktualitásokat és a nyári vakáció, pihenés és kikapcsolódás formáit. Az OKM Oktatási Hivatal forrásanyagaira építve ír a középiskolai továbbtanulás sajátosságairól, az érettségi időszak jellemzőiről, a főiskolára és az egyetemekre jelentkezőkről; tényszerűen, számadatokat nyújtva az olvasóknak.

Az elmúlt években sokat és sokszor olvashattuk és hallhattuk azt a tényt, hogy a gyerekek és a fiatalok nem szeretnek olvasni. Ezt cáfolja meg a lapban található, *A diákok jelentős része szívesen olvas* címmel közölt híradás. A Felvételi Információs Szolgálat és a Magyar Író Akadémia közös kutatásában háromezer középiskolás fiatalot kérdezett meg. A felmérés általános megállapításai: az aktuálisan olvasott könyvek listája a kötelező olvasmányokból áll; kedvelt olvasmányok a kaland-, a történelmi, a fantasztikus és a romantikus regények. A diákok az olvasás mellett alkalmanként foglalkoznak versírással, személyes témában blogvezetéssel.

Közismert tény, hogy az olvasás hozzájárul a helyes nyelvrész fejlődéséhez. A tanulók által leírt szövegekben, tanulmányokban viszont sokféle modorosság fordul elő. Adamikné Jászó Anna *Egészséges nyelvrész* című cikke szemléletes példákat mutat be erre a jelenségre, amely tanulságos a pedagógusoknak és a diákoknak is. Ízelítőül az írás egyik példamondata: „Mi is jellemzi a pletykafészket? Karakteréhez hozzátartozik a jó emlékezőtehetség, no meg a jólétesültség fitogtatása, tényeket közöl, forgat ki, és kombinálja őket.”

A mai kor kihívásának megfelelően nemcsak az anyanyelv, hanem egy-két idegen nyelv elsajátítása is követelmény. Sokat és sokszor felmerül a kérdés, melyik a legjobb, a legeredményesebb, a leghatékonyabb módszer az idegen nyelv tanulásában. A magazin *Tapasztalatok, módszerek* rovata a dr. Makara György által megalkotott, Villámnak nevezett módszer öt jellemzőjét írja le, amelyek teljesen felforgatták a nyelvtanulási szokásokat. Melyek ezek? 1. Nem egynyelvű. 2. A szövegek nemcsak jelen idejű tömondatok, hanem változatos igeidők, szituációk. 3. A nyelvtanuló kezdetben egyáltalán nem szerkeszt mondatokat. 4. A módszer felhasználja az alvás tudáskonszolidáló szerepét. 5. Szavakat és nyelvtani szabályokat alkalmaztat.

A nyári szünidő eltöltésének talán leghasznosabb módja idegen tájak, korok, emberek megismerése. A 2009/4. szám elkalauzol a Dél-Alföld három természeti és kulturális értékekben gazdag településére. Gyomaendrődöt tizenhat holtág szeli át. A Dévaványán kialakított Réhely Látogatóközpont 300 védett madarával, 110 védett növényével és tűzokparkkal várja a családokat. Gyula történelmi emlékei és gyógyfürdője világhírű.

A szabadidő eltöltésének érdekes formája a kultúrák megismerése. *Lélekmentő vándormozik* címmel a kanadai és a magyar cigányok különös találkozásáról olvashatunk. Kanadában a Wapikoni Mobile segíti a kisebbségeket kultúrájuk megismerésében, identitásuk megtalálásában. Magyarországon a Vándormozik vállalkozik arra, hogy csökkentse a romákkal kapcsolatos előítéleteket, és megteremtse a roma és a nem roma társadalom közötti kommunikációt a művészet eszközeivel.

A szabadság lehetőséget nyújt a pedagógusok szakmai megújulására is. Ebben segítenek a szakmai, módszertani cikkek. A *Kutdiákok* rovat írása a változó értékek, globalizált erkölcsök kérdéskörét állítja a középpontba. Az *agresszivitáskezelés és a demokratikus motiváció* című interjú az aktív és a felelős állampolgárság új lehetőségeit tárja fel. A konfliktuskezelő módszerek rovatban két történet feldolgozása segíti a resztoratív technika megismerését.

Remélem, hogy ez a rövid bemutatás érzékelteti a *Mentor Magazin* széles körű témaválasztását, amely mindig a közvéleményt foglalkoztató kérdéseket elemez, a problémákra megoldásokat keres, mindezt közérthető stílusban.

Gaál, Gabriella: Education – Health – Lifestyle

Az írás szerzőjéről

Gaál Gabriella
Eszterházy Károly Főiskola, Eger, Magyarország
gaalgabi[kukac]ektf.hu